

FYNSHAV

LOKAL UDVIKLINGSPLAN 2019 – 2029

Udarbejdet af Fynshav Bylaug ved input fra borgerne i Fynshav by.

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	2
Historie	2
Statistik	3
Analyse.....	4
Hvad er du stolt af i Fynshav?.....	4
Hvad trænger til at blive ”strammet op” her og nu?	4
Hvad kan gøres bedre på lang sigt? Hvad er udfordringen?	6
Hvordan skal Fynshav se ud om 10 år?	6
Vision	7
Strategi og handleplan	8
1. Bogbytteplads	8
2. Omklædningshus ved stranden	8
3. Belysning	8
4. Fortove og veje/skolevej.....	9
5. Legeplads.....	9
6. Bedre busforbindelser	9
Afslutning.....	9

Indledning

Bylaug vil gerne sikre en god og positiv udvikling for Fynshav. Vores udviklingsplan er Fynshavborgernes egne ønsker til fremtiden, og den indeholder en historisk beskrivelse, en analyse, en vision, en strategi og en handleplan for området

På et borgermøde den 26. nov. 2018 har ca. 170 af byens borgere arbejdet seriøst med spørgsmålene: Hvor vil vi hen i år 2029, og hvad skal der til, for at komme derhen? Borgerne lod fantasier og drømme få frit løb, og Bylauget har sammenfattet aftenens tanker og ideer til følgende udviklingsplan. En udviklingsplan, der fortæller, hvorledes vi i Fynshav ønsker området skal udvikle sig fremadrettet.

Denne udviklingsplan er vores værktøj til at skabe et socialt og kulturelt fællesskab, der binder borgerne sammen, samt at lette borgernes samarbejdet om at nå nogle fælles mål og finde midler til, hvordan målene nås.

Fynshav har, som de fleste andre små landsbyer, oplevet en nedgang i udviklingen i byen. Der er bl.a. grundet finanskrisen, kommunesammenlægningen og den stadig voksende urbaniseringen, blevet færre virksomheder, butikker og børn i byen. Dette er en rigtig uheldig udvikling, som denne udviklingsplan gerne skulle være med til at vende.

Historie

Fynshav er en lille by på det østlige Als, og er beliggende i Notmark Sogn. Der er ca. 839 indbyggere i Fynshav. Byen ligger i Sønderborg Kommune og hører til Region Syddanmark. Landsbynavnet Fynshav er et nyere navn, idet byen oprindeligt hed Notmarkskov og hørte under Notmark sogn.

Fynshav dukker først op i 1900 tallet. Stedet har været beboet i mere end 5000 år, hvilket bevidnes af oldtidsfundene i området. Tilbage i hertugtiden i 1700 tallet har der været færgersted for Augustenborg hertugerne, hvilket blev benyttet, når de skulle til Fyn samt småøerne i det Sydfynske Øhav.

Efter genforeningen i 1920 blev Danebod højskole bygget som en af de første højskoler i Danmark. Genforeningsstenen blev rejst og står ved skolen. Danebod Højskole blev nedlagt i 2002, og bygningerne husede derefter Efterskolen Strand fra 2003-2013. I 2015 overtog Efterskolen Epos bygningerne

Alsingerstuen var et lille bindingsværkshus med stråtag. Huset stod i forfald og blev pillet ned. Det ligger i dag på et lager til mulig genopførelse i Holm.

Fynshav skole blev i 1970 erstattet af den nybyggede Fryndesholm skole, der samtidig fik en sports og gymnastikhal. Den gamle skole Fryndesholm skole huser i dag også en børnehave samt en SFO og Sports- og gymnastikhallen er i dag vokset til et stort kultur og Idrætscenter (Diamanten)

Brugsen blev grundlagt i 1904 og startede i Øvelgønne. Brugsen i Katryd blev bygget i 1906 og erstattet af den nuværende brugs i 1969. I tillæg til brugsen var der i Fynshav den lokale købmand / landhandel samt en bager. Købmanden lukkede omkring 1980 og bageren få år senere. Byens gamle posthus, bindingsværk med stråtag, ligger stadig og pryder byens centrum.

Byen havde i mange år en kro - Færgeskroen. En smuk gammel bindingsværkskro med stråtag. Den blev i 1975 revet ned efter kraftig forfald og erstattet af en ny bygning, der blev åbnet i 1976. I en årrække blev denne drevet som kro og overnatningssted. Den er i dag privatbolig.

I 1945 blev der bygget et hotel i Fynshav. Det blev senere udlejet til Mommarmark handelskostskole og er nu privat bolig.

Byen har været hjemsted for 3 campingpladser, hvoraf 2 er tilbage. Campingpladsen Beltane lå lige ved færgen, men blev lukket i 1980. Naldmose camping var en mindre campingplads, men er blevet udbygget til også at have hytter. Lillebælt Camping startede i 1960'erne, og er senere blevet udbygget.

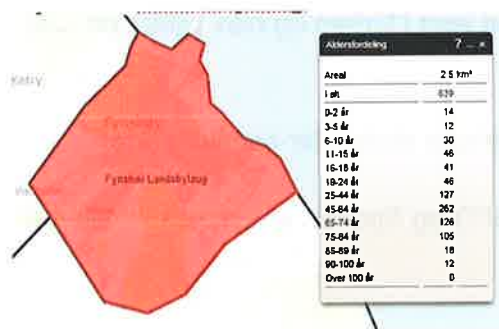
Ved siden af færgen blev der i 1970'erne etableret en lystbådehavn, der har haft en god og sund udvikling. Fynshav færgen blev bygget i starten af 1960, og blev indviet i 1966. Senere er færgen til Ærø kommet til.

Efter færgen var kommet, og Danfoss på Nordals voksede, startede bebyggelse mellem byens centrum og ned ved færgen. I 1970'erne startede byggeriet mellem byens centrum og Fryndesholm. Nu rykker byen mod Asserballeskov, hvor der både er bygget lejligheder og private huse.

Der findes i dag stadig enkelte af de gamle bindingsværkshuse med stråtag, der bliver vedligeholdt og pryder byen. Et af husene har tidligere tilhørt Niels Bohr.

Byens placering ved skov, badestrande og gode fiskemuligheder samt byens mange tilbud om sport, børnehaver, skole og indkøbsmuligheder gør det til et attraktivt sted at leve, både for unge og ældre. Campingpladserne samt lystbådehavnen lokker en del turister til byen, hvilket især i sommermånederne giver liv i byen og omsætning i butikkerne.

Statistik

Analyse

Med afsæt i Fynshavs historie og statistik for byen bevæger vi os frem til nutiden.

På borgermødet den 26. nov. 2018, blev borgerne spurgt om, hvad de var stolte af i Fynshav. Hvad der trænger til at blive strammet op - her og nu, og hvad der trænger til at blive strammet op - på lang sigt. Der blev nævnt utrolig mange ting, som borgerne var stolte af, og der var generelt stor enighed blandt borgerne, som også kom med rigtig mange idéer og forslag til, hvad de ønsker, der skal ske i Fynshav.

Nedenfor er borgernes input samlet:

Hvad er du stolt af i Fynshav?

(I ikke prioriteret rækkefølge)

- Efterskolen Epos
- Diamanten
- Skolen
- Bådlaug
- Pizzeria
- Pølsevogn
- Bylaug
- NSU
- Bakkehuset
- Vandværket
- Færehavnen
- Naturen omkring Fynshav
- Alsstien
- Campingpladsen
- Skoven
- Brugsen
- Lystbådehavnen
- Blå flag stranden
- Støtteforening
- Børnehaven
- Havnefest
- Notmark Kirke
- Sammenhold

Hvad trænger til at blive "strammet op" her og nu?

(I ikke prioriteret rækkefølge)

- Asfaltering
- Reparation/vedligehold af fortove
- Diamant område
- Synlighed af arrangementer i Fynshav

Lokal udviklingsplan 2019 - 2029

- Biograf tilbage til Fynshav
- Badebro evt. flydebro
- Omklædningsrum til vinterbadere, sauna (vikingeklub med sauna)
- Vedligeholdelse af stier
- Beskæring af træer
- Bedre snerydning/saltning
- Vedligeholdelse af Alsstien
- Hæveautomat
- IT støtte/hjælp – Bakkehuset??
- Indbyde yngre til fælles i Bakkehuset
- Flere skraldespande
- Renholdelse af badestrand
- Adgang til badestrand
- Lethal mere brugbar
- Skiltning på stranden: påbud vedr. hunde
- Krolf – bane
- Bedre busforbindelse
- "Gammel børnehaven" = nyt legeområde
- Biblioteks service – afhentning, levering/bus
- Digital reklame for Fynshav (Digital tavle ved indkørsel til Fynshav)
- Fællesspisning
- Blomsterløg
- Havneområde lidt à la Mommark
- Bedre skiltning for turisterne
- Udsmykning af byen
- Vandrestier
- Turist info
- Opfriskning af lystbådehavnen
- Toiletter ved "Nordstranden"
- Kør med bænk/bus
- Handicap venlige veje til strand
- Flere fællesarrangementer
- Shelters ved Fynshav
- Samlet byfest
- Flere p- pladsen til diamanten
- Bedre sanktioner med hække der hænger over fortove
- Vedligeholdelse af oldtidsminder
- Klipning af grønne områder
- Klipning af grøftekanter
- Bedre trafikale forhold til skolen
- Bedre skiltning – især på lystbådehavnen og stranden

Hvad kan gøres bedre på lang sigt? Hvad er udfordringen?

(Ikke prioriteret rækkefølge)

- Bro til Fynshav
- 11 mands fodboldbane med lys
- Ændring af vejforløb (af torvet)
- Belysning på stier og generelt i byen
- Havneområde åbnes op, fælles ting, bade område ala Alnor strandpark - Strandpark
- Noget lignende Jump a Lot
- Cafe restauration - Spisested ved havnen
- Bruge diamanten mere aktivt til kulturelt område
- Hastigheds nedsættelse på færgevejen
- Bedre lokaler til fest
- Informationstavle
- Flere børnefamilier – tiltrækning af nye borgere
- Legeplads
- Skole til mere end 5 kl.
- En cykelsti fra Østkystvej til skolen/Gyden
- Udendørs faciliteter ved diamanten
- Tennisbane
- Toiletter til turister
- Opfriskning af Fryndesholm (slidt)

Hvordan skal Fynshav se ud om 10 år?

På baggrund af ovennævnte blev borgerne spurgt: Hvordan skal Fynshav se ud om 10 år? Disse input blev delt op i temaerne kultur/uddannelse, infrastruktur/tilgængelighed, Erhverv/turisme og social sammenhængskraft/øvrige og deltagerne har afslutningsvis prioriteret rækkefølgen. Dette vil blive afspejlet i nedenstående strategi og handlingsplan:

- Broen mellem Fyn og Als er kommet.
- Broen giver nye muligheder for restauration og havne miljø med beværtning/cafe.
- Der er kommet en Skaterbane til børn og unge.
- Fynshav har fået en "uendeligheds" badebro eller andet "regionskendt" med bademiljø der inkludere vikingeklub, sauna, shelter og bålplads.
- "Fynshav område" Det nye nybyggerområde, er blevet attraktivt for børnefamilier.
- Fynshav har fået et bibliotek a la Knos gård.
- Fynshavs flotte biograf er stablet på benene.
- Der er kommet flere unge til fynshav
- Lethallen i Diamanten er blevet gjort brugbar.
- Vejene er blevet repareret og vedligeholdt, med særlig fokus på sikker skolevej
- Der er kommet flere butikker, som eks pengeautomat
- Busforbindelser er forbedret og kører ofte.
- Daglig brugsen er igen blevet en Super brugsen.
- Fynshav er blevet et attraktivt turistområde, med spisesteder.

Erhverv, turisme og natur

- Café – ishus
- Renovering/ændring af torvet ved brugsen
- Udvikling/nytænkning af hele det maritime område
- Badehus – sauna – omklædning ved stranden
- Badebro ved stranden

Infrastruktur/ tilgængelighed

- Lys på stier mm.
- Bedre busforbindelser – flere afgang
- Bedre snerydning
- Udbedring af veje og fortove
- Bro til Fyn

Kultur – uddannelse

- Biograf – koncerter og foredrag
- Stor legeplads/ legepladser
- Udvidelse af Diamanten
- Fodboldbaner
- Fællesspisning
- Skole til 9 kl.

Social sammenhængskraft - øvrige

- Fællesarrangementer, fester osv.

Vision

En vision er en drøm om fremtiden. Hvor vil vi gerne hen i Fynshav i år 2029? På baggrund af borgernes ønsker er visionen:

At Fynshav er et dejligt sted at leve sit liv.

At borgere, unge som ældre i en lige fordeling føler, de har et sundt og meningsfyldt liv.

At Fynshav er en by, der favner bredt. En by med masser af bymiljø lige midt i en dejlig natur. Der vil til enhver tid være mange sociale, sportslige, kulturelle og uddannelsesmæssige tilbud, samt stor mulighed for naturmæssige oplevelser.

At Fynshav ved socialt samvær/fællesskab har kontinuerlige ressourcer, således at byen til stadighed forandrer og udvikler sig, og er et attraktivt sted at bo - foreneligt med de behov og ønsker, der er for byens borgere

At Fynshav er en by med en god infrastruktur, gode uddannelses- og pasningsforhold, gode indkøbsmuligheder samt løbende vil tiltrække nye borgere, virksomheder og turister

Strategi og handleplan

Strategi og handleplan beskriver, hvad der skal til for at nå visionen samt hvilke handlinger/projekter, der skal sættes i gang.

1. Bogbytteplads

Hvad: Der skal findes et sted, hvor man kan komme og aflevere, bytte eller tage brugte bøger/større blade og magasiner.

Hvornår: Inden juni 2019.

Pris: Gratis

Hvem: Fynshav Bylaug

Hvordan: Inden juni 2019

2. Omklædningshus ved stranden

Hvad: Der skal findes et egnet sted, hvor man kan og må etablere et lille omklædningshus. Huset kan benyttes af vinterbadere.

Hvornår:

Pris:

Hvem: Interessgruppe (borgere, som ønsker et omklædningsrum) med støtte og hjælp fra Fynshav Bylaug.

Hvordan:

3. Belysning

Hvad: Der skal være flere oplyste stier mm. i Fynshav.

Hvornår:

Pris:

Hvem: Fynshav Bylaug evt. med hjælp fra et par borgere.

Hvordan: Opgørelse over "mangler" (problemet's omfang). Derefter en anmeldelse/henvendelse til Kommunen.

4. Fortove og veje/skolevej

Hvad: Veje og fortove skal repareres og laves færdige.

Hvornår:

Pris:

Hvem: Borgergrupper med støtte fra Fynshav Bylaug

Hvordan: Opgørelse over "mangler" (problemets omfang). Derefter en anmeldelse/henvendelse til Kommunen.

5. Legeplads

Hvad: Der skal findes et centralt område i Fynshav, hvor der skal etableres en lille, hyggelig legeplads. Gerne med borde og bænke.

Hvornår:

Pris:

Hvem: Borgergrupper med støtte fra Fynshav Bylaug

Hvordan:

6. Bedre busforbindelser

Hvad:

Hvornår:

Pris:

Hvem: Fynshav Bylaug samt nogle interesserede borgere

Hvordan:

Afslutning

Fynshav Bylaug vil gerne takke alle Fynshavborger, der har bidraget til denne udviklingsplan med forslag og idéer til, hvordan vi sammen skaber rammerne om den perfekte landsby at leve i.